

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL F.F. 2018-10-24 SKUNDO**

2018 m. gruodžio 31 d. Nr. S-225 (7-206/2018)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:
komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Galiauskaitės
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus
Vilmos Vildžiūnaitės – pranešėja

sekretoriaujant
dalyvaujant mokesčių mokėtojo atstovui
dalyvaujant mokesčių administratoriaus atstovei

Ramutei Matkevičienei
Lukui Pultaražinskui
Miglei Mainionytei

2018 m. lapkričio 20 d. posėdyje išnagrinėjusi F.F. (toliau – Pareiškėjas) 2018-10-24 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2018-10-02 sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. (21.131-31-5) FR0682-332, n u s t a t ė:

Inspekcija savo sprendimu patvirtino 2018-07-04 patikrinimo aktą Nr. (21.60-32) FR0680-276, kuriame apskaičiuota 31 719,41 Eur gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM), taip pat apskaičiavo 14 738 Eur GPM delspinigių ir skyrė 9 515,82 Eur GPM baudą.

Inspekcija atliko Pareiškėjo GPM apskaičiavimo, deklaravimo bei sumokėjimo teisingumo patikrinimą už 2012-2016 m. laikotarpį. Mokestinio patikrinimo metu apskaičiuota 31 719,41 Eur GPM, iš jų: 29 979,25 Eur GPM taikant Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau — MAĮ) 70 straipsnio nuostatas, t. y. pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą bei 1 740,16 Eur GPM tiesiogiai taikant Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau - GPMĮ) nuostatas.

Dėl pajamų ir išlaidų pagal mokesčių administratoriaus vertinimą.

Pareiškėjas nuo 2011-03-15 iki 2018-01-29 dirbo UAB „VVV“ vadovo pareigose, nuo 2011-03-15 valdė 60 proc. UAB „VVV“ akcijų ir 40 proc. akcijų valdė S.B. Vilniaus apygardos teisme dėl akcininkų nesutarimų 2010-05-21 nutartimi iškelta restruktūrizavimo byla, kuri akcininkui S.B. pardavus akcijas buvo nutraukta. Nuo to momento Pareiškėjas valdo 100 proc. UAB „VVV“ akcijų iki 2018-01-29. Pareiškėjas 2011-2013 metais už UAB „VVV“ akcijas S.B. bankiniais pavedimais pervedė 240 000 Lt. Įmonės veikla - nestandartinių, ne masinės gamybos langų ir durų gamyba. 2018-04-18 atliktas UAB „VVV“ operatyvus patikrinimas, kurio metu pagal UAB „VVV“ pateiktus buhalterinės apskaitos dokumentus 2012 metais Pareiškėjas UAB „VVV“ suteikė 272 924 Lt paskolą banko pavedimais ir 359 418 Lt grynais pinigais. 2013 metais - 497 032 Lt banko pavedimais ir 2 127 Lt grynais pinigais. 2014 metais - 537 100 Lt pervesta banko pavedimais ir 4 118 Lt grynais pinigais. 2015 metais 127 Eur paskola. 2016 metais Pareiškėjas UAB

„VVV“ suteikė 2 764 Eur paskolą. UAB „VVV“ mokesčių administratoriui yra pateikusi deklaracijas „Juridinių asmenų duomenys apie iš fizinių, asmenų gautas ir jiems gražintas paskolas“ FR0711 už 2012 - 2016 metus, kuriose deklaravo iš Pareiškėjo gautas paskolas. UAB „VVV“ yra pateikusi deklaracijas „Juridinių asmenų duomenys apie fiziniams asmenims suteiktas, iš jų gautas ir gražintas paskolas“ FR0711 už 2004 - 2011 metus, kuriose deklaruotos iš Pareiškėjo gautos 1 043 822 Lt paskolos. Iš to laikotarpio buhalterinių apskaitos dokumentų nustatyta, kad UAB „VVV“ Pareiškėjui gražino 105 600 Lt. Pareiškėjas nuo 2010-06-28 valdo 100 proc. UAB „RVVV“ akcijų. 2018-03-30 atliktas UAB „RVVV“ operatyvus patikrinimas, Įmonė veiklos nevykdo, įdarbintų darbuotojų nebuvo ir nėra. Pagal pateiktus UAB „RVVV“ apskaitos dokumentus nenustatyta, kad Pareiškėjas būtų apskaitytas kaip atskaitingas asmuo ar kitu būdu jam būtų išmokėtos piniginės lėšos. Iki tikrinamojo laikotarpio pradžios (2012-01-01) sandoriai nebuvo vykdyti, išskyrus Pareiškėjo 2010-06-18 į įmonės sąskaitą pervestus 10 000 Lt, įrašas pavedime „įstatinio kapitalo suformavimui“. Pagal UAB „RVVV“ buhalterinės apskaitos dokumentus nustatyta, jog Pareiškėjas tikrinamuoju laikotarpiu iš viso paskolino 81 030 Eur. UAB „RVVV“ visas gautas paskolas iš Pareiškėjo perskolino UAB „VVVV“. Paskolas UAB „RVVV“ Pareiškėjui sugražino 2017 metais.

Išanalizavus Pareiškėjo ir jo sutuoktinės 2012-2016 m. gautas pajamas bei patirtas išlaidas, taip pat ir Pareiškėjo suteiktas UAB „VVV“ ir UAB „RVVV“ paskolas grynais pinigais ir banko pavedimais, nustatyta, kad sutuoktiniams gautų pajamų nepakako patirtoms išlaidoms padengti. Tokiu būdu konstatuota, kad Pareiškėjas panaudojo iš nenustatytų šaltinių gautas pajamas, kurios nebuvo apmokestintos Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Mokestinio patikrinimo metu nustatyta, kad 2012–2016 m. Pareiškėjas ir jo sutuoktinė P.F. 2012-2016 m. gavo 331 431,91 Eur (2012–2014 metais – 956 743 Lt; 2015-2016 metais – 54 340 Eur) pajamų ir patyrė 734 397,82 Eur (2012–2014 metais – 2 316 300 Lt; 2015–2016 metais – 63 551 Eur) išlaidų, t. y. išlaidos 2012 m. – 421 927 Lt (122 198 Eur), 2013 m. – 34 494 Lt (9 990 Eur), 2014 m. – 206 135 Lt (59 701 Eur), 2015 m. – 301 Eur, 2016 m. – 7 672 Eur, iš viso 199 862 Eur viršijo deklaruotas ir dokumentais pagrįstas pajamas. Vadovaujantis MAĮ 70 str. 1 dalimi bei Mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko 2004-05-24 įsakymu Nr. VA-103 „Dėl Mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taisyklių patvirtinimo“ (toliau — Taisyklės) 4.1 ir 6.3.3 papunkčių nuostatomis, patikrinimo metu pripažinta, kad Pareiškėjas 2012-2016 m. gavo kitas pajamas (199 862 Eur), kurios vadovaujantis GPMĮ 22 str. 3 dalimi, priskiriamos B klasės pajamoms bei pagal GPMĮ 6 straipsnį apmokestinamos taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą.

Dėl piniginių lėšų likučio ne banke tikrinamojo laikotarpio pradžioje. Mokestinio patikrinimo metu, įvertinus Inspekcijos duomenų sistemose esančius duomenis, trečiųjų asmenų pateiktą informaciją bei vadovaujantis Lietuvos Respublikos vienkartinio gyventojų turto deklaravimo įstatymo 3 straipsnio nuostatomis, konstatuota, kad 2003-12-31 datai Pareiškėjas turėjo 443 496 Lt vertės 61 958 vnt. vertybinių popierių, iš Hanza banko gautą 30 500 Lt paskolą, įmonei „VVV“ suteiktas paskolas 120 000 Lt, Pareiškėjo ir P.F. 62 088 Lt piniginių lėšų banke ir po 50 000 Lt likutį ne banke (detaliau Patikrinimo akto 7 psl.). Įvertinus Pareiškėjo ir P.F. 2004-01-01 turėtą 162 088 Lt (62 088 Lt likutis banke + po 50 000 Lt likutis ne banke) pinigų likutį, 2004–2011 m. gautas 2 262 748 Lt pajamas ir patirtas 2 528 505 Lt išlaidas, 2012-01-01 turėtą 730 942 Lt lėšų likutį banko sąskaitose, konstatuota, kad gyventojai 2012-01-01 neturėjo pinigų ne banke. (Patikrinimo akto 9 lapas).

Inspekcija pažymėjo, jog Pareiškėjas mokestinio patikrinimo metu atsakydamas į mokesčių administratoriaus nurodymą pateikė paaiškinimą, kad tikrinamojo laikotarpio pradžia (2012-01-01) kartu su Sutuoktine turėjo apytiksliai 280 000 Lt grynų pinigų ne banke.

Dėl pajamų šaltinių tikrinamuoju 2012-2016 metų laikotarpiu. Inspekcija nurodė, kad mokestinio patikrinimo metu nustatyta, kad 2012 - 2016 m. sutuoktiniai gavo 331 431,91 Eur pajamų:

Pareiškėjas 2012–2014 metais iš viso gavo 886 817 Lt pajamų (43 882 Lt netekto darbingumo pensija + 48 734 Lt darbo užmokestis + 200 149 Lt vertybinių popierių pardavimo pajamų + 43 632 Lt išduota grynais pinigais iš UAB „VVV“ kasos pagal avansines apyskaitas + 22 820 Lt banko išmokų + 100 000 Lt gauta paskola iš V.M. + 427 600 Lt gražintos paskolos). 2015–

2016 metais iš viso gavo 38 162 Eur pajamų (7 560 Eur darbo užmokestis + 9 926 Eur netekto darbingumo pensija + 6 698 Eur išduota grynais pinigais iš UAB „VTV“ kasos pagal avansines apyskaitas + 13 900 Eur grąžintos paskolos + 78 Eur grąžintas GPM).

Sutuoktinė P.F. 2012–2014 metais gavo 69 926 Lt pajamų (30 468 Lt darbo užmokestis + 23 215 Lt senatvinė pensija + 3 357 Lt Nacionalinė mokėjimo agentūra išmokėjo išmokas + 11 386 Lt už būsto nuomą + 1 500 Lt Pareiškėjas papildė sutuoktinės sąskaitą). 2015–2016 metais iš viso gavo 16 178 Eur pajamų (7 344 Eur darbo užmokestis + 4 939 Eur senatvinė pensija + 1 344 Eur Nacionalinė mokėjimo agentūra išmokėjo išmokas + 2 151 Eur už būsto nuomą + 400 Eur Pareiškėjas papildė sutuoktinės sąskaitą).

Dėl išlaidų 2012–2016 m. laikotarpiu. Inspekcija konstatavo, kad sutuoktiniai patyrė 734 397,82 Eur išlaidų:

Pareiškėjas 2012–2014 metais iš viso patyrė 2 278 906 Lt išlaidų (57 412 Lt pirkto vertybinius popierius + 1 862 719 Lt suteiktos paskolos UAB „VTV“ ir UAB „RVTV“ + 44 122 Lt pirkto prekių UAB „VTV“ + 150 000 Lt už UAB „VTV“ akcijas banko pavedimais pervedė S.B. + 163 153 Lt įsigijo įvairių prekių ir paslaugų + 1 500 Lt papildė sutuoktinės sąskaitą). 2015–2016 metais iš viso patyrė 53 920 Eur išlaidų (34 893 Eur suteiktos paskolos UAB „VTV“ ir UAB „RVTV“ + 6 698 Eur pirkto prekių UAB „VTV“ + 11 929 Eur įsigijo įvairių prekių ir paslaugų + 400 Eur papildė sutuoktinės sąskaitą).

Sutuoktinė P.F. 2012–2014 iš viso patyrė 37 394 Lt išlaidų (37 375 Lt įsigijo įvairių prekių ir paslaugų + 19 Lt sumokėjo žemės mokestį). 2015–2016 iš viso patyrė 9 631 Eur išlaidų (įsigijo įvairių prekių ir paslaugų).

Įvertinus Pareiškėjo ir P.F. turėtą lėšų likutį banke – 730 941 Lt ir ne banke – 0 Lt tikrinamojo laikotarpio pradžioje (2012-01-01), 2012–2016 metais gautas pajamas – 331 431,91 Eur, patirtas išlaidas – 734 397,82 Eur ir likutį banke 2016 m. pabaigoje – 508 Eur, 8 191 Eur turėtą likutį ne banke, kad 2012 – 2016 m. gyventojų išlaidos viršijo 199 862 Eur gautas pajamas.

2012 m. Pareiškėjo ir P.F. išlaidos viršija pajamas 421 927 Lt (122 198 Eur) (Atsižvelgiant likutį metų pradžiai 730 941 Lt (banke), įvertinus per metus gautas pajamas 169 206 Lt (144 164 Lt Pareiškėjo + 25 042 Lt Sutuoctinės), patirtas išlaidas 888 249 Lt (876 019 Lt Pareiškėjo + 12 230 Lt Sutuoctinės), paimitus iš sąskaitų 11 740 Lt bei įneštus į banką 72 934 Lt grynais, likutį metų pabaigai 433 000 Lt banke ir 825 Lt grynais, nustatyta, kad patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas 421 927 Lt {730 941 Lt + 169 206 Lt - (888 249 Lt - 433 000 Lt - 825 Lt)}, t. y. šeima turėjo 421 927 Lt kitų įstatymų nustatyta tvarka neapmokestintų ir nedeklaruotų pajamų. Gyventojai 2012 metais neturėjo pakankamai pajamų patirtoms išlaidoms t. y. suteikti UAB „VTV“ paskolas, įnešti grynus pinigus į banko sąskaitas, pirkti prekes pagal avansines apyskaitas.

2013 m. Pareiškėjo ir P.F. išlaidos viršija pajamas 34 494 Lt (9 990 Eur) (atsižvelgiant likutį metų pradžiai 433 825 Lt (433 000 Lt banke + 825 Lt ne banke), įvertinus per metus gautas pajamas 291 762 Lt (270 598 Lt Pareiškėjo + 21 164 Lt Sutuoctinės), patirtas išlaidas 640 274 Lt (630 653 Lt Pareiškėjo + 9 621 Lt Sutuoctinės), paimitus iš sąskaitų 23 442 Lt bei įneštus į banką 53 354 Lt grynais, likutį metų pabaigai 116 527 Lt banke bei 3 280 Lt grynais, nustatyta, kad patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas 34 494 Lt {433 825 Lt + (291 762 Lt + 53 354 Lt + 23 442 Lt) - (640 274 Lt + 53 354 Lt + 23 442 Lt) - 116 527 Lt - 3 280 Lt}, t. y. šeima turėjo 34 494 Lt kitų įstatymų nustatyta tvarka neapmokestintų ir nedeklaruotų pajamų). Gyventojai 2013 metais neturėjo pakankamai pajamų patirtoms išlaidoms: suteikti UAB „VTV“ paskolas, įnešti grynuosius į bankų sąskaitas, pirkti prekes pagal avansines apyskaitas.

2014 m. Pareiškėjo ir P.F. išlaidos viršija pajamas 206 135 Lt (59 701 Eur) (atsižvelgiant likutį metų pradžiai 119 807 Lt (116 527 Lt banke + 3 280 Lt grynais), įvertinus per metus gautas pajamas 495 775 Lt (472 055 Lt Pareiškėjo + 23 720 Lt Sutuoctinės), patirtas išlaidas 787 777 Lt (772 234 Lt Pareiškėjo + 15 543 Lt Sutuoctinės), paimitus iš sąskaitų 8 740 Lt bei įneštus į banką 16 000 Lt grynais, likutį metų pabaigai 25 928 Lt banke ir 8 012 Lt grynais, nustatyta, kad patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas 206 135 Lt {119 807 Lt + (495 775 Lt + 8 740 Lt + 16 000 Lt) - (787 777 Lt + 8 740 Lt + 16 000 Lt) - 25 928 Lt - 8 012 Lt}, t. y. šeima turėjo 206 135 Lt kitų įstatymų nustatyta tvarka neapmokestintų ir nedeklaruotų pajamų). Gyventojai 2013 metais neturėjo pakankamai pajamų patirtoms išlaidoms: teikti UAB „VTV“ ir UAB „RVTV“ paskolas, įnešti grynuosius į banko sąskaitas, pirkti prekes pagal avansines apyskaitas.

2015 m. Pareiškėjo ir P.F. išlaidos viršija pajamas 301 Eur (atsižvelgiant į likutį metų pradžiai 9 829 Eur (7 509 Eur (25 928 Lt) banke + 2 320 Eur (8 012 Lt) grynais), įvertinus per metus gautas pajamas 29 502 Eur (20 769 Eur Pareiškėjo +8 733 Eur Sutuoktinės), patirtas išlaidas 33 832 Eur (28 462 Eur Pareiškėjo + 5 370 Eur Sutuoktinės), paimtus iš sąskaitų 8 190 Eur bei įneštus į banką 2 103 Eur grynais, likutį metų pabaigai 5 031 Eur banke ir 769 Eur grynais, nustatyta, kad patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas 301 Eur {9 829 Eur + (29 502 Eur +8 190 Eur + 2 103 Eur) - (33 832 Eur +8 190 Eur + 2 103 Eur) - 5 031 Eur -769 Eur}, t. y. šeima turėjo 301 Eur kitų įstatymų nustatyta tvarka neapmokestintų ir nedeklaruotų pajamų. Gyventojai 2015 metais neturėjo pakankamai pajamų patirtoms išlaidoms t. y. įnešti grynus pinigus UAB „RVVV“ kasą, bei pirkti prekes pagal avansines apyskaitas.

2016 m. Pareiškėjo ir P.F. išlaidos viršija pajamas 7 672 Eur (atsižvelgiant į likutį metų pradžiai 5 800 Eur (5 031 Eur banke + 769 Eur grynais), įvertinus gautas pajamas 24 838 Eur (17 393 Eur Pareiškėjo + 7 445 Eur Sutuoktinės), patirtas išlaidas 29 611 Eur (25 458 Eur Pareiškėjo + 4 261 Eur Sutuoktinės), paimtus iš sąskaitų 6 250 Eur bei įneštus į banką 200 Eur grynais, likutį metų pabaigai 508 Eur banke bei 8 191 Eur grynais, nustatyta, kad patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas 7 672 Eur (5 800 Eur + (24 838 Eur + 200 Eur + 6 250 Eur) - (29 611 Eur + 200 Eur + 6 250 Eur) - 508 Eur - 8 191 Eur}, t. y. šeima turėjo 7 672 Eur kitų įstatymų nustatyta tvarka neapmokestintų ir nedeklaruotų pajamų. Gyventojai 2016 metais neturėjo pakankamai pajamų patirtoms išlaidoms: suteikti paskolas UAB „VVV“ ir UAB „RVVV“.

Inspekcija konstatavo, kad Pareiškėjas gavo ir nedeklaravo gautų kitų, juridinę galią turinčiais pajamų šaltiniais nepatvirtintų pajamų, kurios buvo naudojamos susijusių įmonių UAB „VVV“ ir UAB „RVVV“ paskoloms teikti: 2012 metais – 421 927 (122 198 Eur), 2013 metais – 34 494 Lt (9 990 Eur), 2014 metais – 206 135 Lt (59 701 Eur), 2015 metais – 301 Eur, 2016 metais – 7 672 Eur ir nuo jų neapskaičiavo ir nesumokėjo GPM. Pareiškėjas 2012–2016 m. gavo kitas pajamas (199 862 Eur), kurios vadovaujantis GPMĮ 22 str. 3 dalimi, priskiriamos B klasės pajamoms bei pagal GPMĮ 6 straipsnį apmokestinamos taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą.

Dėl pajamų natūra.

Inspekcija konstatavo, kad Pareiškėjas 2013 metais su V.M. 100 000 Lt sumai ir 2014 metais su V.B. 227 600 Lt sumai sudarė beprocentinių paskolų sutarčių, gavo 8 461 Eur (2013 m. – 900 Eur (3 107 Lt), 2014 m. – 2 540 Eur (8 771 Lt), 2015 m. – 2 560 Eur, 2016 m. – 2 461 Eur) pajamų natūra, kurios priskiriamos Pareiškėjo pajamoms, apmokestinamoms pagal GPMĮ 6 str. 1 d. nuostatas, taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą.

Mokestinio patikrinimo metu nustatyta, jog V.M. į Pareiškėjo Ūkio banke esančią banko sąskaitą 2013-01-04 pervedė 100 000 Lt, įrašas pavedimas „sąskaitos papildymas“. Pagal Ūkio banko pateiktą informaciją, Pareiškėjas gautą paskolą tą pačią dieną banko pavedimu perskolino UAB „VVV“. Paskolą V.M. Pareiškėjas grąžino 2017-09-15.

Mokestinio patikrinimo metu 2018-02-09 V.M. pateikė paaiškinimą, kad Pareiškėjas yra jo senas draugas, jam paprašius banko pavedimu paskolino pinigų be palūkanų, kadangi žinojo jo finansinę padėtį bei galimybes grąžinti, jam nebuvo jokio skirtumo, ar laikyti pinigus banko sąskaitoje, ar paskolinti draugui. Pareiškėjas pinigų prašė verslui; kadangi paskola buvo pervesta banko pavedimu, tai paskolos sutarties nesurašė.

V.B. į Pareiškėjo sąskaitą Šiaulių banke 2014 metais per 4 kartus pervedė iš viso 227 600 Lt (t. sk. 2014-03-17 – 100 000 Lt, 2014-05-05 – 50 000 Lt, 2014-06-02 – 50 000 Lt, 2014-06-20 – 27 600 Lt), įrašai pavedimuose „paskola“. Pagal Šiaulių banko pateiktą informaciją, Pareiškėjas, gavęs paskolas, didžiąją jų dalį banko pavedimais perskolino UAB „VVV“: t. y. 2014-03-17 iš gautų 100 000 Lt, tą pačią dieną UAB „VVV“ pervesta 90 000 Lt; 2014-05-05 iš gautų 50 000 Lt tą pačią dieną pervesta 41 000 Lt; iš 2014-06-02 gautų 50 000 Lt ir 2014-06-20 gautų 27 600 Lt UAB „VVV“ 2014-06-20 buvo pervesta 76 000 Lt.

Pareiškėjas patikrinimui pateikė 4 vienašales paskolų sutartis (pasirašytas Pareiškėjo) 220 600 Lt sumai, sutartyse nurodyta, kad pinigai bus grąžinti po metų, palūkanos nenumatytos, paskolų paskirtis nenurodyta. Dalis paskolų (6 000 Lt) buvo grąžinta 2015–2016 metais (t.sk. 2015-07-22 1 500 Eur, 2015-07-23 1 500 Eur, 2016-06-03 1 000 Eur, 2016-06-04 1 000 Eur, 2016-06-30 1 000 Eur). Pareiškėjas paaiškiniame nurodė, kad buvo gavęs paskolas iš V.B. bei pateikė 2017 metų banko sąskaitos išrašą, kad paskolos grąžintos banko pavedimais.

Patikrinimo metu 2018-01-25 V.B. pateikė paaiškinimą, kad Pareiškėjas yra jo senas draugas, jam paprašius banko pavedimais paskolino pinigų be palūkanų ir tikslaus grąžinimo termino; jam nebuvo žinoma, kam paskolinti pinigai bus naudojami; sutarčių notariškai neformino, nes kartu dirbo ir vienas kitu pasitikėjo; paskolos yra grąžintos.

Inspekcija nurodė, kad gautos paskolos buvo panaudotos verslui vystyti t. y. perskolintos UAB „VVV“, todėl vertinta, kad paskolos suteiktos ne dėl bendražmogiškųjų santykių, o sąlygotos tam tikrų ekonominių interesų, siekiant duoti/gauti naudą.

Dėl delspinigių.

Vadovaujantis MAĮ 96 str. 1 d. 2 punkto, 97 str. 2 dalies, 98 ir 99 straipsnių, 66 str. 4 dalies nuostatomis, nuo patikrinimo akte papildomai apskaičiuotų 31 719,41 Eur GPM, akto tvirtinimo metu Pareiškėjui apskaičiuota 14 738,87 Eur GPM delspinigių (delspinigių apskaičiavimas pridedamas prie Inspekcijos sprendimo).

Dėl baudos.

Inspekcija, atsižvelgdama tiek į aplinkybę sunkinančią Pareiškėjo atsakomybę (pažeidimo pobūdis), tiek ir ją švelninančią (bendradarbiavimas su mokesčių administratoriumi) bei nenustačiusi, kad švelninančių aplinkybių būtų buvę daugiau ir suponuojančių mažesnės nei vidurkis baudos skyrimą, Pareiškėjui skyrė sankcijoje numatytos baudos vidurkį, t. y. 30 proc. dydžio baudą 9 515,82 Eur GPM (31 719,41 Eur x 30 proc.)

Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos sprendimu.

Dėl pinigų likučio mokestinio patikrinimo pradžia.

Pareiškėjas teigia, kad pateikė duomenis, kurie pagrindžia visą mokestinio patikrinimo pradžioje turėtų pinigų sumą.

Pareiškėjas pažymi, kad patikrinimo akte nurodyta laikoma suma gryniais pinigais (280 000 Lt) gali būti pagrįsta 1998 m. ir vėlesnių metų gyventojų pajamų mokesčio deklaracijomis, kurios buvo kartu su pastabomis buvo pateiktos ir Inspekcijai. Papildomai pateiktos ir dar ankstesnių mokesčių metų (1998 – 1999 m.) gyventojų pajamų mokesčio deklaracijos, kuriose yra nurodytos sumos gautos grynaisiais (43 200 Lt dividendų, beveik 30 000 Lt akcijų pardavimo pajamų, taip pat darbo užmokestis ir kitos pajamos), kurios įrodo faktą, kad Pareiškėjas turėjo pakankamai grynųjų pinigų visoms operacijoms atlikti. Visos nurodytos sumos yra deklaruotos mokesčių administratoriui pateiktose metinėse deklaracijose.

Pareiškėjas pažymi, kad jis bei jo sutuoktinė darbo užmokestį grynaisiais gaudavo ir iki 2004 m., tačiau Inspekcija šios aplinkybės netyrė. Pareiškėjas prašo atsižvelgti į šią aplinkybę ir tinkamai nustatyti visas Pareiškėjo bei jo sutuoktinės gautas pajamas, susijusias su darbo užmokesčiu, kadangi Pareiškėjas nuo pat nepriklausomybės atkūrimo pradžios tinkamai vykdė visas mokesčių teisės aktuose įtvirtintas pareigas bei visos šios sumos yra deklaruotos bei žinomos VMI.

Pareiškėjas papildomai pažymi, jog svarbu atkreipti dėmesį į banko sąskaitos išrašus, kuriuose matyti jog Pareiškėjas iš AB ŠIAULIŲ BANKAS sąskaitos 2013 m. balandžio 4 d. paėmė 1 737,72 Eur (6 000 LTL) grynaisiais pinigais. Taip pat 2011 m. balandžio 27 d. iš BAB Ūkio bankas sąskaitos paėmė 1 737,72 Eur (6 000 LTL) grynųjų pinigų sumą.

Dė pajamų natūra.

Pareiškėjo nuomone, Inspekcija netinkamai nurodo, kad Pareiškėjas gavo naudą dėl paskolos davėjų suteiktų paskolų. Pareiškėjas nurodo, kad paskola buvo suteikta bendražmogiško bendravimo pagrindu bei perskolinta toliau be palūkanų.

Pajamų, gautų natūra aiškinančiame Inspekcijos komentare išdėstyta, kad „pajamų, gautų natūra, apmokestinimo nuostatos netaikomos, kai gyventojas turtą ar paslaugas gauna bendražmogiškojo bendravimo atvejais, kai tai yra pagrįsta asmeniniais santykiais ir tai nėra atlygis už darbą ar suteiktas paslaugas“. Pareiškėjas akcentuoja, jog paskola, gauta iš V. B. buvo pagrįsta išimtinai asmeniniais santykiais ir nebuvo atlygis už joki darbą ar suteiktas paslaugas.

Pareiškėjas, remdamasis LVAT praktika, akcentuoja, jog gavus beprocentes paskolas iš artimų draugų, negavo jokios realios naudos – paskola buvo perskolinta UAB „VVV“ be palūkanų, todėl šiuo atveju negalima konstatuoti ekonominės ir finansinės naudos gavimo fakto, kuri joki būdu negali būti traktuojama kaip pajamos natūra ir apmokestinama gyventojų pajamų mokesčiu.

Pareiškėjas teigia, kad Inspekcija sprendime neteisingai pažymi, kad paskolas buvo suteikta verslo vykdymui ir Pareiškėjas gavo naudą. Remiantis aukščiau nurodyta LVAT nutartimi, nauda turi būti gauta to asmens, kuris gauna paskolą. Pareiškėjas teigia, kad Inspekcija nepaaiškino, kokią naudą gavo pats Pareiškėjas, kadangi jis pats paskolą perskolino be jokių palūkanų ir dėl V. M. bei V. B. paskolintų sumų negavo nei vieno euro cento. Kadangi Pareiškėjas jokios ekonominės ar finansinės naudos šiuo atveju negavo, todėl toks Inspekcijos argumentas turi būti atmestas.

Pareiškėjo įsitikinimu, Inspekcija neteisingai įvertino Pareiškėjo gautos paskolos aplinkybes bei nepagrįstai apmokestino neva Pareiškėjo gautą naudą GPM. Pareiškėjas akcentuoja, jog tarp Pareiškėjo V. M. bei V. B. buvo susiformavę bendražmogiško bendravimo pagrindu susiklostę santykiai, kurie niekaip nėra susiję su ekonominės ar mokestinės naudos siekimu. Šias aplinkybes patvirtino patys V. M. ir V. B. jų apklausos metu. Paskolos davėjai, palaikydami itin glaudžius, bendražmogiškus santykius su Pareiškėju bei jo šeima, sutiko paskolinti pinigų sumas Pareiškėjui be palūkanų ar prievolių užtikrinimo priemonių. Pareiškėjas su paskolos davėju V. B. bei V. M. yra pažįstami daugiau nei 15 metų, o per minėtą laikotarpį tarp Pareiškėjo ir paskolos davėjų susiformavo glaudūs ryšiai (tą patvirtina VMI pateikti įrodymai - fotonuotraukos) bei pasitikėjimas vienas kitu, todėl būtent šios aplinkybės ir lėmė paskolos suteikimą palankiomis sąlygomis. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Pareiškėjas įsitikinęs, jog mokesčių administratoriui nebuvo galimybių įvertinti Pareiškėjo ir V. M. bei V. B. artimų ryšių, todėl nepagrįstai pripažino gyventoją gautą naudą bei apmokestino ją GPM. Pareiškėjas prašo tinkamai įvertinti visas pateiktas aplinkybes ir panaikinti priskaičiuotą GPM.

Dėl atleidimo nuo delspinigių.

Pareiškėjas teigia, kad jam apskaičiuota delspinigių suma yra nepagrįstai didelė – net 46,4% visos mokėtinos GPM sumos. Remiantis LVAT ir Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo (toliau – Konstitucinis teismas) sukurtais precedentais, tokios nepagrįstai didelės delspinigių sumos turėtų būti sumažintos (tuo atveju jeigu Pareiškėjos skundas nebūtų tenkinamas iš esmės) atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjas viso mokestinio patikrinimo metu geranoriškai bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi ir teikė visą nurodytą informaciją. Apskaičiuotos delspinigių sumos, kurios yra didesnės nei 40% apskaičiuoto mokesčio sumos yra pripažįstamos kaip neatitinkančios teisingumo ir protingumo kriterijų. Remdamasis LVAT praktika, Pareiškėjas teigia, kad Konstituciniai teisingumo, teisinės valstybės principai suponuoja ir tai, kad už teisės pažeidimus valstybės nustatomos poveikio priemonės turi būti proporcingos (adekvačios) teisės pažeidimui, turi atitikti siekiamus teisėtus ir visuotinai svarbius tikslus, neturi varžyti asmens labiau, negu reikia šiems tikslams pasiekti, tarp siekiamo tikslo nubausti teisės pažeidėjus ir užtikrinti teisės pažeidimų prevenciją ir pasirinktų priemonių šiam tikslui pasiekti turi būti teisinga pusiausvyra. Vertinant bei taikant aukščiau pateiktą Konstitucinio teismo ir LVAT praktiką svarbu atsižvelgti į Mokesčių administravimo įstatymo 7 straipsnį, kuriame įtvirtintas mokesčių mokėtojų lygybės principas. Pareiškėjas nurodo, kad mokesčių mokėtojai, esant panašioms aplinkybėms, nuo delspinigių buvo atleisti arba delspinigiai buvo sumažinti, todėl, Pareiškėjo nuomone, negalima nukrypti nuo mokesčių mokėtojų lygybės principų.

Jeigu mokesčių administratorius neatleistų Pareiškėjo nuo delspinigių, būtų pažeistas MAĮ 7 straipsnyje įtvirtintas mokesčių mokėtojų lygybės principas. Dėl to susidarytų tokia situacija, kad esant panašioms ar net vienodoms aplinkybėms, nevysi mokesčių mokėtojai atleidžiami nuo delspinigių. LVAT yra aiškiai nurodęs, kad tokia situacija negalima ir netoleruotina.

Pareiškėjas teigia, kad paskirta bauda (30%) yra pernelyg didelė ir turėtų būti sumažinta. Pareiškėjas nurodo, kad bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, Pareiškėjas jau nuo 1999 metų (ir anksčiau) tinkamai deklaruoja bei moka GPM nuo didelių pinigų sumų bei visuomet savo pareigas stengiasi vykdyti laiku bei nevėluojant, net ir esant senyvo amžiaus ir silpnos sveikatos, tačiau Inspekcija nepaaiškino, kodėl negalima skirti minimalios – 10% baudos. Remiantis LVAT praktika, bendrieji baudos skyrimo principai bei MAĮ 139 straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, turinčios įtakos baudos dydžiui, įpareigoja subjektą, skiriantį baudą, motyvuoti ir pagrįsti skiriamos baudos dydį. Kadangi šiuo atveju Inspekcija skyrė didesnę nei minimali, baudą, tačiau nepateikė jokių argumentų, Pareiškėjo nuomone bauda turėtų būti sumažinta iki 10%.

Pareiškėjas prašo panaikinti Inspekcijos 2018-10-02 sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. (21.131-31-5)FR0682-332.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), įvertinusi mokestinio ginčo bylos medžiagą, konstatuoja, jog ginčijamas Inspekcijos 2018-10-02 sprendimas dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. (21.131-31-5)FR0682-332 yra tvirtintinas.

Iš bylos medžiagos matyti, kad ginčas tarp šalių vyksta dėl to, ar mokesčių administratorius pagrįstai ir teisingai, vadovaudamasis MAĮ 70 straipsnio nuostatomis, apskaičiavo pajamas ir išlaidas. Pareiškėjas iš esmės nesutinka su Inspekcijos nustatytu piniginiu likučiu tikrinamojo laikotarpio pradžiai bei su gautų piniginių lėšų įvertinimu 2013 metais. Be to, Pareiškėjas nesutinka su ekonominės naudos dėl neatlygintinai gautos paskolos pripažinimu pajamomis natūra. Taip pat Pareiškėjas prašo atleisti nuo delspinigių ir sumažinti paskirtą baudą.

Dėl pajamų ir išlaidų vertinimo.

Šioje dalyje ginčas kilo dėl mokesčių administratoriaus sprendimo dalies, kurioje konstatuota, kad Pareiškėjas turėjo pajamų, gautų iš mokesčių administratoriui nežinomų ir įstatymų nustatyta tvarka neapmokestintų pajamų šaltinių, kurių nedeklaravo ir nuo jų neapskaičiavo ir nesumokėjo į biudžetą GPM, teisėtumo ir pagrįstumo.

Inspekcija patikrinimo metu išanalizavo Pareiškėjo ir jo sutuoktinės 2012-2016 m. gautas pajamas bei patirtas išlaidas, taip pat ir Pareiškėjo suteiktas UAB „VVV“ ir UAB „RVVV“ paskolas grynaisiais pinigais ir banko pavedimais, ir nustatė, kad sutuoktiniams gautų pajamų nepakako patirtoms išlaidoms padengti. Inspekcija konstatavo, kad Pareiškėjas panaudojo iš nenustatytų šaltinių gautas pajamas, kurios nebuvo apmokestintos Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Inspekcija vadovaudamasi LVAT formuojama praktika (išplėstinės LVAT teisėjų kolegijos 2013-01-07 nutartis administracinėje byloje Nr. A602-2280/2012) konstatavo, kad nėra nustatyta, jog sutuoktinė būtų atlikusi veiksmus, susijusius su paskolų teikimu ar gavusi kokių kitų pajamų iš šių bendrovių ar kad buvo įgytos abiejų sutuoktinių valia, todėl šias pajamas priskyrė tik Pareiškėjui.

Pareiškėjas ginčija Inspekcijos mokestinio patikrinimo pradžioje (2012-01-01 datai) nustatytą piniginių lėšų sumą, teigdamas, kad turėtų būti vertinamas 280 000 Lt piniginių lėšų likutis grynaisiais pinigais. Pareiškėjas pažymi, kad 280 000 Lt patikrinimo metu jo nurodyta ne banke laikoma suma gali būti pagrįsta 1998 m. ir vėlesnių metų gyventojų pajamų mokesčio deklaracijomis, kurios kartu su pastabomis buvo pateiktos ir Inspekcijai. Papildomai pateiktos ir dar ankstesnių mokestinių metų (1998 – 1999 m.) gyventojų pajamų mokesčio deklaracijos, kuriose yra nurodytos sumos gautos grynaisiais (43 200 Lt dividendų, beveik 30 000 Lt akcijų pardavimo pajamų, taip pat darbo užmokestis ir kitos pajamos), kurios įrodo faktą, kad Pareiškėjas turėjo pakankamai grynųjų pinigų visoms operacijoms atlikti. Visos nurodytos sumos yra deklaruotos mokesčių administratoriui pateiktose metinėse deklaracijose. Pareiškėjas pažymi, kad jis bei jo sutuoktinė darbo užmokestį grynaisiais gaudavo ir iki 2004 m., tačiau Inspekcija šios aplinkybės netyrė. Be to, Pareiškėjas skunde papildomai pažymėjo, jog reikia įvertinti ir bankų sąskaitų duomenis, kuriuose matyti, jog Pareiškėjas 2011 m. balandžio 27 d. iš BAB Ūkio bankas sąskaitos paėmė 1 737,72 Eur (6 000 LTL) grynųjų pinigų sumą.

Komisija pažymi, kad Pareiškėjas grynųjų pinigų sumą ginčija pirmiausia remdamasis deklaracijų duomenimis, apimančiais laikotarpius iki vienkartinės gyventojų (šeimos) 2003 m. gruodžio 31 d. turėto turto deklaracijos (toliau – vienkartinė deklaracija) pateikimo. Kadangi Pareiškėjas yra pateikęs vienkartinę deklaraciją ir deklaravęs 2003-12-31 finansinius duomenis ir turtą, todėl pasisakant šiuo aspektu, pirmiausia turėtų būti išnagrinėta, ar gali būti ginčijamos vienkartinėje deklaracijoje deklaruotos sumos ne banke (po 50 000 litų kiekvienam iš sutuoktinių).

Mokesčių administravimo įstatymo 68 straipsnio 1 dalis nustato, kad mokesčių mokėtojas ar mokesčių administratorius mokesčių apskaičiuoti arba perskaičiuoti gali ne daugiau kaip už einamuosius ir penkerius praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus atgal nuo tų metų, kuriais pradedama mokesčių apskaičiuoti arba perskaičiuoti, sausio 1 dienos. Pagal nusistovėjusią LVAT praktiką, suėjus šiam terminui, vienkartinės gyventojų (šeimos) 2003 m. gruodžio 31 d. turėto turto deklaracijos įgyja teisinį stabilumą (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. rugsėjo 23 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-2667-438/2015*).

Teisingumo Teismas mokestinėse bylose, susijusiose su senaties termino aiškinimu, ne kartą yra pripažinęs, jog senaties terminas, per kurį užtikrinamas teisinio saugumo principas, apsaugo tiek mokesčių mokėtoją, tiek administratorių (*Žr. 2017 m. birželio 14 d. sprendimą Compass Contract Services Nr. C 38/16*). Pagal teisinio saugumo principą aiškiai reikalaujama, kad apmokestinamojo asmens mokestinė situacija negali būti nuginčyta neribotą laiką (*šiuo klausimu žr. Sprendimo Fatorie, C-424/12, EU:C:2014:50, 46 punktą*). Komisijos nuomone, tik kol nepasibaigia senaties terminas, deklaruotas sumas gali peržiūrėti ir patikslinti tiek pats mokesčių mokėtojas, tiek mokesčių administratorius.

Komisijos nuomone, nagrinėjamu konkrečiu atveju, atsižvelgiant į teisinio saugumo principą, Pareiškėjo ir jo sutuoktinės pateiktos 2003 m. gruodžio 31 d. vienkartinės deklaracijos, t. y. joje nurodyti duomenys, įgijo teisinį stabilumą, ir šių duomenų negali kvestionuoti ne tik mokesčių administratorius, bet ir mokesčių mokėtojas. Pagal bylos medžiagą yra akivaizdu, kad Pareiškėjas su sutuoktine teikė mokesčių ir turto deklaracijas ne vienerius metus, todėl galėjo suprasti deklaracijų pildymo nuostatas ir pasekmes. Be to, tai, kad Pareiškėjas ankstesniais laikotarpiais gavo pajamų, savaime nereiškia, kad šios lėšos nebuvo išleistos. Atsižvelgiant į tai, Komisijos nuomone, nėra pagrindo pripažinti didesnę pinigų sumą ne banke nei paties asmens buvo nurodyta vienkartinėje deklaracijoje.

Pagal Pareiškėjo ir jo sutuoktinės vienkartinės deklaracijos duomenis 2003-12-31 datai Pareiškėjas ir jo sutuoktinė buvo deklaravę 443 496 Lt vertės 61 958 vnt. vertybinių popierių, iš Hanza banko gautą 30 500 Lt paskolą, įmonei „V.V.V.“ suteiktas paskolas 120 000 Lt, Pareiškėjo ir P.F. 62 088 Lt piniginių lėšų banke ir po 50 000 Lt likutį ne banke (detalesniam patikrinimo akto 7 psl.). Mokestinio patikrinimo metu, įvertinus Inspekcijos duomenų sistemose esančius duomenis, trečiųjų asmenų pateiktą informaciją bei vadovaujantis Lietuvos Respublikos vienkartinio gyventojų turto deklaravimo įstatymo 3 straipsnio nuostatomis, buvo pripažintos minėtos paties Pareiškėjo ir jo sutuoktinės deklaruotos sumos. Įvertinus Pareiškėjo ir P.F. 2004-01-01 turėtą 162 088 Lt (62 088 Lt likutis banke + po 50 000 Lt likutis ne banke) pinigų likutį, 2004–2011 m. gautas 2 262 748 Lt pajamas ir patirtas 2 528 505 Lt išlaidas, 2012-01-01 turėtą 730 942 Lt lėšų likutį banko sąskaitose, apskaičiuota, kad patirtos išlaidos viršijo pajamas 834 611 litų. Atsižvelgiant į tai, konstatuota, kad gyventojai 2012-01-01 neturėjo pinigų ne banke (Patikrinimo akto 9 lapas).

Pareiškėjas skunde papildomai pažymi, jog reikia įvertinti ir bankų sąskaitų duomenis, kuriuose matyti, jog Pareiškėjas 2011 m. balandžio 27 d. iš BAB Ūkio bankas sąskaitos paėmė 1 737,72 Eur (6 000 LTL) grynujų pinigų sumą, o iš AB ŠIAULIŲ BANKAS sąskaitos 2013 m. balandžio 4 d. paėmė 1 737,72 Eur (6 000 LTL) grynaisiais pinigais.

Pagal byloje esančią medžiagą negalima nustatyti, ar Inspekcija įvertino 2011 m. iš BAB Ūkio bankas sąskaitos paimtą 1 737,72 Eur (6 000 LTL) grynujų pinigų sumą, tik galima matyti, kad buvo įvertinta bankų pateikta informacija (Patikrinimo akto 8 psl.). Tačiau net ir atsižvelgus į Pareiškėjo nurodytą sumą, likutis ne banke patikrinimo pradžiai (2012-01-01) nepasikeistų, nes, kaip buvo minėta anksčiau, patirtos išlaidos viršijo pajamas 834 611 Lt. .

Komisija pažymi, kad pagal bylos medžiagą matyti, kad Inspekcija, vertindama F.F. i P.F. pajamas ir išlaidas pagal grynujų pinigų judėjimą, įvertino ir Pareiškėjo iš Šiaulių banko 2013 m. paimtus 6000 Lt (Patikrinimo akto priedas Nr. 3, 26 eilutė), todėl Pareiškėjo teiginys neatitinka faktinių duomenų.

Apibendrinama tai, kas išdėstyta, Komisija konstatuoja, kad nėra pagrindo peržiūrėti mokestinio patikrinimo pradžioje (2012-01-01 datai) nustatytą piniginių lėšų likutį.

Dėl pajamų natūra.

Inspekcija konstatavo, kad Pareiškėjas 2013 metais su V.M. 100 000 Lt sumai ir 2014 metais su V.B. 227 600 Lt sumai sudarė beprocentinių paskolų sutarčių, gavo 8 461 Eur (2013 m. – 900 Eur (3 107 Lt), 2014 m. – 2 540 Eur (8 771 Lt), 2015 m. – 2 560 Eur, 2016 m. – 2 461 Eur) pajamų natūra, kurios priskiriamos Pareiškėjo pajamoms, apmokestinamoms pagal GPMĮ 6 str. 1 d. nuostatas, taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą.

Pareiškėjo nuomone, Inspekcija netinkamai nurodo, kad Pareiškėjas gavo naudą dėl paskolos davėjų suteiktų paskolų. Pareiškėjas nurodo, kad paskola buvo suteikta bendražmogiško bendravimo pagrindu bei perskolinta toliau be palūkanų.

Pareiškėjas akcentuoja, jog gavus beprocentines paskolas iš artimų draugų, negavo jokios realios naudos – paskola buvo perskolinta UAB „VVV“ be palūkanų, todėl šiuo atveju negalima konstatuoti ekonominės ir finansinės naudos gavimo fakto. Pareiškėjas akcentuoja, jog tarp Pareiškėjo ir V. M. bei V. B. buvo susiformavę bendražmogiško bendravimo pagrindu susiklostę santykiai (tą patvirtina Inspekcijai pateikti įrodymai – fotonuotraukos), kurie niekaip nėra susiję su ekonominės ar mokestinės naudos siekimu. Šias aplinkybes patvirtino patys V. M. ir V. B. jų apklausos metu. Paskolos davėjai, palaikydami itin glaudžius, bendražmogiškus santykius su Pareiškėju bei jo šeima, sutiko paskolinti pinigų sumas Pareiškėjui be palūkanų ar prievolių užtikrinimo priemonių. Pareiškėjas prašo tinkamai įvertinti visas pateiktas aplinkybes ir panaikinti priskaičiuotą GPM.

Pagal GPMĮ 2 str. 15 d. pajamos natūra – neatlygintinai, mainais arba lengvatine kaina (konkrečiam gyventojui dėl tam tikrų interesų ar sandorių įtakos nustatyta mažesne negu tikroji rinkos kaina) gautas nuosavybėn arba naudoti (neįgyjant nuosavybės teisės) turtas arba gautos paslaugos, taip pat kita nauda (jei naudos davėjas turėjo tikslą naudą duoti konkrečiam asmeniui), kai gauto turto, paslaugų ar kitos naudos ekvivalentas pinigine išraiška pagal šio Įstatymo nuostatas būtų priskiriamas pajamoms. Pajamų, gautų natūra, įvertinimo tvarkos aprašo (toliau – ir Aprašas), patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 1K-162, 7 punkte įtvirtinta, kad gyventojas gauta natūra, kai gyventojas už kreditą arba paskolą moka lengvatines palūkanas arba jų nemoka, įvertinama kaip palūkanų sumos, kuri būtų mokama už tokį kreditą ar paskolą mokant tuo laikotarpiu atitinkama valiuta teikiamų paskolų tikrąją rinkos kainą.

Atsižvelgiant į išdėstytą pajamų natūrą sąvoką, Komisijos nuomone, pajamos natūra neatlygintinos paskolos davimo atveju gali būti pripažįstamos, kai dėl šios paskolos gaunama ekonominė nepiniginė nauda (skolinama naudingiau nei rinkos sąlygomis) ir nustatoma, kad naudos davėjas turėjo tikslą tą naudą duoti konkrečiam gyventojui.

LVAT savo praktikoje, aiškindamas pajamų natūra paskolos gavimo atveju klausimą, ne kartą yra išdėstęs, kad paskola be palūkanų pripažintina ekonomine nauda, nes pareiškėjas nepatyrė išlaidų, kurios įprastai patiriamos disponuojant skolintomis lėšomis. Paskolos tokiomis sąlygomis davėjas neabejotinai suteikia paskolos gavėjui naudos, kurios pastarasis negalėtų gauti rinkos dėsniais paremtomis sąlygomis (2017 m. birželio 20 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-1014-556/2017; 2018 m. kovo 27 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-238-438/2018).

Tai, kad paskola be palūkanų gauta iš draugų ar pažįstamų nesudaro pakankamo pagrindo pripažinti, jog gyventojas pajamų natūra negavo. Šis santykis kaip tik parodo, kad paskolos davėjas savo veiksmais – neatlygintine paslauga paskolos gavėjui suteikė ekonominės naudos, kurios pastarasis negalėtų gauti rinkos dėsniais paremtomis sąlygomis. Pareiškėjas nepateikė jokių argumentų ir įrodymų, kad skolindamasis pinigus lengvatinėmis sąlygomis (be palūkanų) jis negavo ekonominės naudos. Nesutiktina ir su Pareiškėjo teiginiu, kad dėl to, kad perskolino lėšas UAB „VVV“, Pareiškėjas negavo ekonominės naudos. Paskolos perskolinimas tik patvirtina paskolos davėjo tikslą duoti naudą konkrečiam asmeniui, kai pasiskolintos lėšos laisvai disponuojant buvo nukreiptos jo kontroliuojamos įmonės verslo tikslams. Tai, kad paskola buvo perskolinta, nepakeitė ekonominės naudos susidarymo pagrindo, kuris išliko tas pats – Pareiškėjas nepatyrė išlaidų, kurios įprastai patiriamos disponuojant skolintomis lėšomis.

Apibendrinama tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad Inspekcija teisingai ir pagrįstai įvertino, jog gauta beprocentė paskola pripažintina pajamomis natūra.

Dėl delspinigių.

Pareiškėjas teigia, kad jam apskaičiuota delspinigių suma yra nepagrįstai didelė – net 46,4% visos mokėtinos GPM sumos. Remiantis LVAT ir Konstitucinio teismo sukurtais precedentais, tokios nepagrįstai didelės delspinigių sumos turėtų būti sumažintos (tuo atveju jeigu Pareiškėjo skundas nebūtų tenkinamas iš esmės) atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjas viso mokestinio patikrinimo metu geranoriškai bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi ir teikė visą nurodytą informaciją.

Apskaičiuotos delspinigių sumos, kurios yra didesnės nei 40% apskaičiuoto mokesčio sumos yra pripažįstamos kaip neatitinkančios teisingumo ir protingumo kriterijų.

Komisija pažymi, kad nagrinėjamu atveju delspinigių mažinimo klausimas nėra ginčijamas remiantis MAĮ 100 ir 141 straipsniuose numatytais atleidimo pagrindais. Nagrinėjamu atveju sprendžiamas klausimas tik dėl to, ar Pareiškėjui apskaičiuoti delspinigiai gali būti sumažinti vadovaujantis teisingumo ir protingumo kriterijais, atsižvelgiant į Pareiškėjo nurodomas aplinkybes, jog jam buvo apskaičiuota pernelyg didelė delspinigių suma, sudaranti 46,4 proc. nuo apskaičiuotos mokesčių sumos bei į geranorišką bendradarbiavimą.

Pagal teismų praktiką vien tai, jog Pareiškėjas bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi ir teikė informaciją, nėra aplinkybės, dėl kurių Pareiškėjas galėtų būti atleistas nuo baudos ir delspinigių, vadovaujantis teisingumo ir protingumo kriterijais (*LVAT 2014-04-10 nutartis adm. byloje Nr. A442-1005/2014*). Vien santykinai didelės apskaičiuotų delspinigių sumos apskaičiavimas kaip ir Pareiškėjo senyvo amžiaus aplinkybė savaime nesudaro pagrindo sumažinti delspinigius ar atleisti nuo jų mokėjimo. Pagal nusistovėjusią LVAT praktiką delspinigių mažinimo klausimas, vadovaujantis teisingumo ir protingumo kriterijais, sprendžiamas kiekvienoje byloje individualiai, nagrinėjant faktinių bylos aplinkybių visumą.

Apibendrinant teismineje praktikoje vertinamas aplinkybes, lemiančias delspinigių sumažinimą, pastebėtina, kad, sprendžiant atleidimo nuo delspinigių klausimą vertinamos aplinkybės susijusios su mokėtojo veiksmais (pvz., veiksmais, rodančiais, kad jis pripažino ir savanoriškai sumokėjo nepriemoką („pasiūlius įmonei patikslinti PVM deklaracijas ir sumokėti mokesstinę nepriemoką, neskundė mokesčių administratoriaus veiksmų; nors ir pavėluotai, sumokėjo pagal patikslintas PVM deklaracijas papildomai apskaičiuotą PVM“) (*žr. LVAT 2014 m. kovo 25 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A556-971/2014*); aplinkybės, susijusios su mokesčių administratoriaus veiksmais (mokestinio patikrinimo, mokestinio ginčo trukmė; mokesčių administratoriaus kontrolės veiksmų atlikimo operatyvumas (*LVAT 2011-10-10 nutartis adm. byloje Nr. A556-2343/2011*) bei aplinkybės, susijusios su kitų asmenų veiksmais ar juridinę reikšmę turinčių aplinkybių nustatymu (pvz., tarp pareiškėjo ir jo kontrahento vyko teisminis ginčas dėl atliktų statybos darbų ir apmokėjimo už juos, kuris baigėsi tik Vilniaus apygardos teismui patvirtinus (...) taikos sutartį *žr. LVAT 2016 m. liepos 14 d. nutartį adm. byloje Nr. A-1411-556/2016*).

Dėl Pareiškėjui apskaičiuotų delspinigių dydžio pažymėtina, jog delspinigių skaičiavimu nėra siekiama nubausti mokesčių mokėtoją, taikant jam neigiamas turtines pasekmes, o iš jo yra išieškoma turtinė nauda, kurią jis gavo valstybės sąskaita, t. y. delspinigiai yra vienas iš mokestinės prievolės užtikrinimo būdų, kurių skaičiavimo pagrindai, skaičiavimo pradžia, trukmė ir dydis nustatyti MAĮ IV skirsnyje (96–99 straipsniuose). Pagal MAĮ 40 str. 1 ir 4 punktus mokesčių mokėtojas turi pareigą laiku ir tiksliai įvykdyti mokestinę prievolę bei teisingai apskaičiuoti mokesčių, vadovaudamasis mokesčių įstatymais. Pareiškėjas gavo ir nedeklaravo gautų kitų, juridinę galią turinčių pajamų šaltiniais nepatvirtintų pajamų, taip pat nedeklaravo gautų pajamų natūra, todėl apskaičiuota delspinigių suma vertintina kaip Pareiškėjos pasirinkto elgesio modelio (privalomų sumokėti mokesčių aspektu) pasekmė ir šiuo atveju nelaikytina nepagrįsta (*LVAT 2016-06-14 nutartis adm. byloje Nr. A-1045-556/2016*).

Byloje nagrinėjamu atveju nenustatytos aplinkybės, sudarančios pagrindą konstatuoti, kad egzistuoja teisinės sąlygos atleisti Pareiškėją nuo jam apskaičiuotų delspinigių ar juos sumažinti.

Dėl baudos sumažinimo.

Pareiškėjas teigia, kad paskirta bauda (30%) yra pernelyg didelė ir turėtų būti sumažinta. Pareiškėjas nurodo, kad net ir esant senyvo amžiaus ir silpnos sveikatos, bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, tinkamai deklaruoja bei moka GPM nuo didelių pinigų sumų bei visuomet savo pareigas stengiasi vykdyti laiku. Pareiškėjo nuomone, Inspekcija skyrė didesnę nei minimali baudą, tačiau nepateikė jokių argumentų, kodėl bauda negalėtų būti sumažinta iki 10%.

Pagal MAĮ 139 str. skiriamos konkrečios baudos dydis priklauso nuo pažeidimo pobūdžio, nuo to, ar mokesčių mokėtojas bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, nuo mokesčių įstatymų pažeidimo pripažinimo ir kitų aplinkybių, kurias mokesčių administratorius pripažįsta svarbiomis skirdamas didesnę ar mažesnę baudą. Pareiškėjo teiginys, kad Inspekcija nepaaiškino baudos skyrimo aplinkybių yra nepagrįstas. Inspekcija savo sprendimu, skirdama 30 proc. baudą,

atsižvelgė tiek į aplinkybę sunkinančią Pareiškėjo atsakomybę (pažeidimo pobūdis), tiek ir ją švelninančią (bendradarbiavimas su mokesčių administratoriumi).

Inspekcija nenustatė, kad švelninančių aplinkybių būtų buvę daugiau, kas leistų skirti mažesnę nei vidutinio dydžio baudą, todėl Pareiškėjui skirtas sankcijoje numatytos baudos vidurkis, t. y. 30 proc. dydžio bauda. Komisijos vertinimu, Pareiškėjui paskirtos baudos dydis atitinka teisės aktų nuostatas, todėl nagrinėjamu atveju nėra pagrindo teigti, jog teisingumo ar proporcingumo principai reikalautų Pareiškėjui skirtą baudą sumažinti ar visiškai jos neskirti. Pagal faktines aplinkybes nenustatyta, jog baudą mažinančių aplinkybių būtų buvę daugiau. Atsižvelgus į tai, nebuvo ir pagrindo skirti Pareiškėjui nei maksimalaus, nei minimalaus baudos dydžio. Vadinasi, teisėtai bei pagrįstai paskirta 30% dydžio bauda, kuri ir paliktina galioti, kaip visiškai atitinkanti Mokesčių administravimo įstatymo 139 straipsnio 1 dalyje apibrėžtas nuostatas.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad mokesčių administratorius tinkamai aiškino ir taikė teisės aktų nuostatas ir priėmė pagrįstą sprendimą, kurio keisti skunde nurodytais motyvais nėra pagrindo. Todėl Inspekcijos sprendimas paliktinas nepakeistas, o Pareiškėjų skundas atmestinas.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 100 str. 2 dalimi, 141 str. 2 ir 3 dalimis, 155 str. 4 d. 1 punktu, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2018-10-02 sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. (21.131-31-5) FR0682-332.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu dėl mokestinio ginčo, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Galiauskaitė

Komisijos nariai

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Vilma Vildžiūnaitė